

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

POKRAČOVÁNÍ ZACHRAŇOVACÍ AKCE V PŘEROVĚ-PŘEDMOSTÍ /okr. Přerov/

Bohuslav Klíma, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 1-3/

Po záchraňovací úspěšné akci na staveništi nového sídliště v Přerově-Předmostí, která přinesla v prosinci 1982 objev pozoruhodného souboru drobnovaré kamenné industrie ve vrstvě se skládkou mamutích kostí, bylo zřejmé, že při skrývce základové rýhy sousedního bloku č. 2 dojde znovu k zachycení mladopaleolitických památek. Hloubení bagrem se uskutečnilo v době silných mrazů v polovině měsíce února za stálého dohledu pracovníků ústavu. Na ploše 7 m² očistili pokračování skládky kostí, která se však směrem dále k západu postupně vytrácela. Převážnou většinu kosterných pozůstatků tvořily znovu zlomky mamutích žeber. K pozoruhodnějším patřily stoličky, úplný atlas, kosti chodidel a poměrně dobře zachovaná mandibula /Obr. 1/.

Nálezová vrstva na podstatně většině skryté základové rýhy bloku 2 byla však silně narušena různými zásahy předchozí zástavby i kanalizační a vodovodní sítí. V její západní části se rovněž sprašové polohy měnily faciálně ve sprašové hlíny sytě šedavé barvy, silně pozměněné působností povrchové stojaté vody. V tomto prostředí se kosterné pozůstatky proto nemohly dobře dochovat. Četné povlaky uhlíků po dřevu, zlomky spálených kostí a popelovité zbytky nasvědčovaly znovu tomu, že v poněkud výše položených místech v se-verním sousedství lze předpokládat určitou sídlištní koncentraci. Z kostí i zde se nejlépe dochovaly izolované mamutí stoličky.

Poměrně značně omezený byl však na prošetřené ploše výskyt silexů. To svědčí o tom, že koncentrace drobnovaré industrie, získané v roce 1982 nebyla náhodná ani druhotná, způsobená snad přemístěním, ale že představovala zbytky skutečné specializované dílny. K jen ojedinělým kamenným předmětům se ovšem připojily nástroje kostěné. Je to především krátkými, rovnoběžnými rýhami v řadách za sebou zdobený drtič z hrotu mamutího klu /obr. 2:10/ a zlomek kyje ze silné kompakty mamutího femuru /obr. 3/.

Sledován byl znovu i průkop pro teplovodní potrubí východně od zkoumaných ploch, v jehož severní stěně vystupovaly mamutí kosti v úseku dlouhém 25 m. V podstatně části se objevovaly ojedinělé, ve střední pasáži však ve zřejmé koncentraci. Tato stěna byla očištěna i s pomocí posluchačů prehistorie university v Erlangen, kteří do Předmostí zavítali v rámci studijní exkurze. Kromě žeber se zde opakovaly častěji kosti chodidel, stoličky a zlomky ostatních, spíše nepotřebných kostí, bez doprovodu znaků a památek sídlištního prostředí a tedy v podobě odpadové skládky. Z tohoto prostoru pochází jen jediný kamenný nástroj, po obou stranách pečlivě retušovaný pazourkový nůž /obr. 2:9/.

Při podzimních návštěvách rozsáhlého a neustále archeologicky sledovaného staveniště byly ohledávány odkrývané profily zvláště v prostoru nad kostelem a v bývalé zahradě Chromečkova statku, kde minerální zřídlo uložilo mocné polohy travertínů.

Fortsetzung der Rettungsaktion in Přerov-Předmostí /Bez. Přerov/. Die Abdeckung einer Fundamentrinne für Block Nr. 2 bei dem Ausbau der neuen Siedlung in Přerov-Předmostí, ermöglichte weitere Flächen der gestörten jungpaläolithischen Fundschicht zu untersuchen. Trotz der grossen Fröste gelang es die Fortsetzung der Mammutknochenanhäufung zu säubern und bei der fortschreitenden Arbeit des Baggers, bereits ausserhalb ihres Bereiches, eine Reihe von weiteren vereinzelt Knochenhinterlassenschaften, in Begleitung von Holzkohlepartikeln und Asche, zu bergen. Das sehr begrenzte Silexvorkommen bewies, dass die Konzentration der Kleinindustrie, im Jahre 1982 untersucht, nicht zufällig war und dass sie tatsächlich Überreste einer spezialisierten Werkstatt vorstellte. Zu vereinzelt Werkzeugen kam ein mit Ritzlinien verzierter Reiber aus einem Mammutstosszahn und das Bruchstück einer Keule aus einem starken Mammutknochen hinzu. Auch die Nordwand in dem Graben östlich der untersuchten Flächen hat man gesäubert, wo in einer Länge von 25 m verstreute, in der mittleren Passage jedoch sichtbar angehäufte Mammutknochen, zum Vorschein kamen. Bei der Gelegenheit einer Studienexkursion halfen sie auch Studenten der Universität aus Erlangen zu bergen.

VÝZKUM V MORAVSKÉM ERASU /okr. Blansko/

Jiří Svoboda, AÚ ČSAV Brno, Luděk Seifert, Anthropos, MÚM Brno
/Tab. I; 2:1/

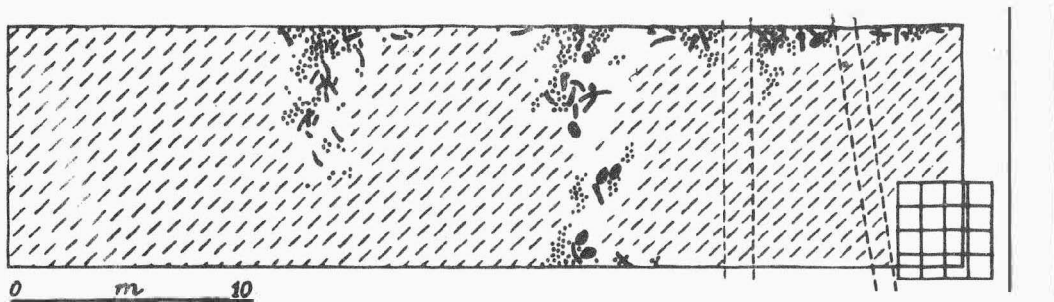
Lož. 53 /Dolní Suchbátická jeskyně/, Suchbát, obec Vavřinec

Geologická sonda vedená naspříc vchodem jeskyně zasáhla v hloubce 70-100 cm pískly s kulmičkami a lamely a úlomky dráhanského březence. Jsou překryty silněš /10 - 30 cm/ vrstvou spraše, na níž nasedá souvrství holocénu s proměnlivým obsahem suti.

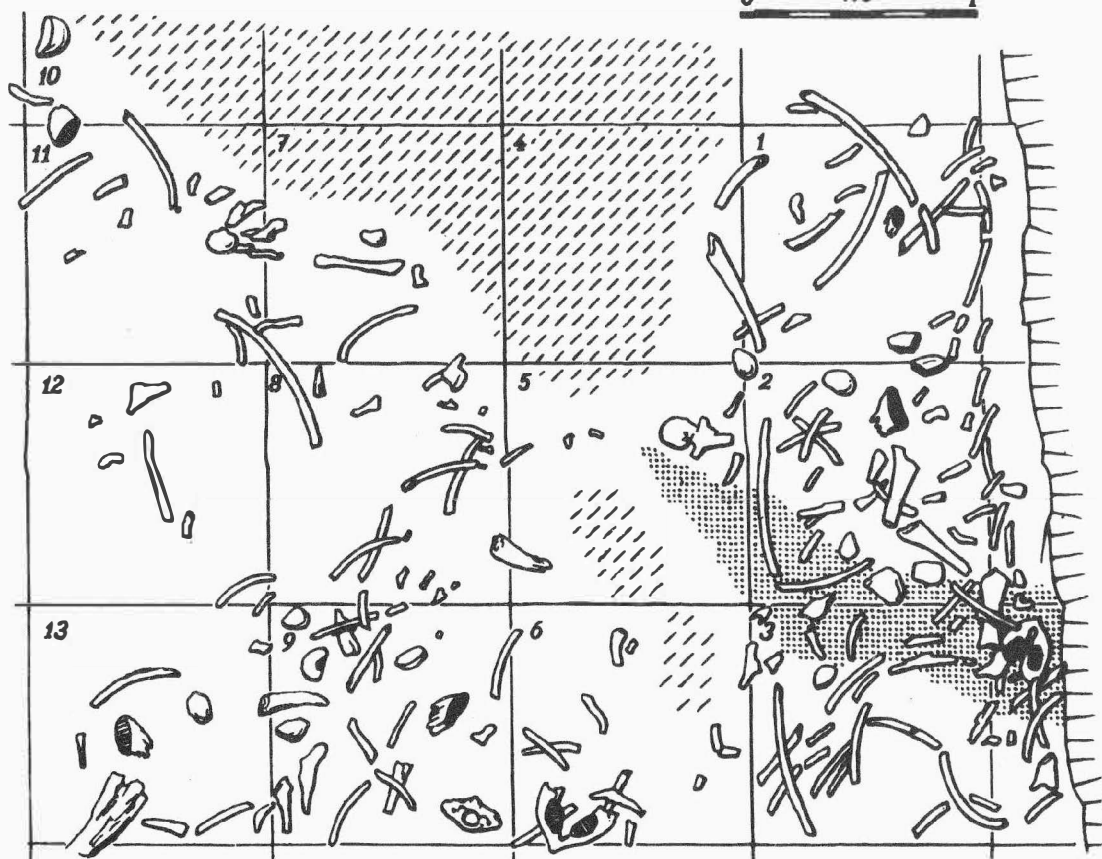
Lož. 64 /Kateřinská jeskyně/, Suchbát, obec Vavřinec

Terénní úpravy, k nimž v lednu 1984 přistoupila před jeskyní i v prostoru jejího vchodu organizace Moravský kras, si vynutily záchraňvý výzkum lokality. Odhryvy ukázaly, že val před jeskyní je ve své většině tvořen subvými vrstvami holocénního stáří. V jeho spodní části prostupují tmavé polohy s neoliticko-keramičkou, mazanici a bojnou malího faunou. Svrchní částí probíhá poloha středního.

Prostor vlastního vchodu je tvořen převážně vyvýšenými a jeskyně obsahujícími bohatý paleolitický

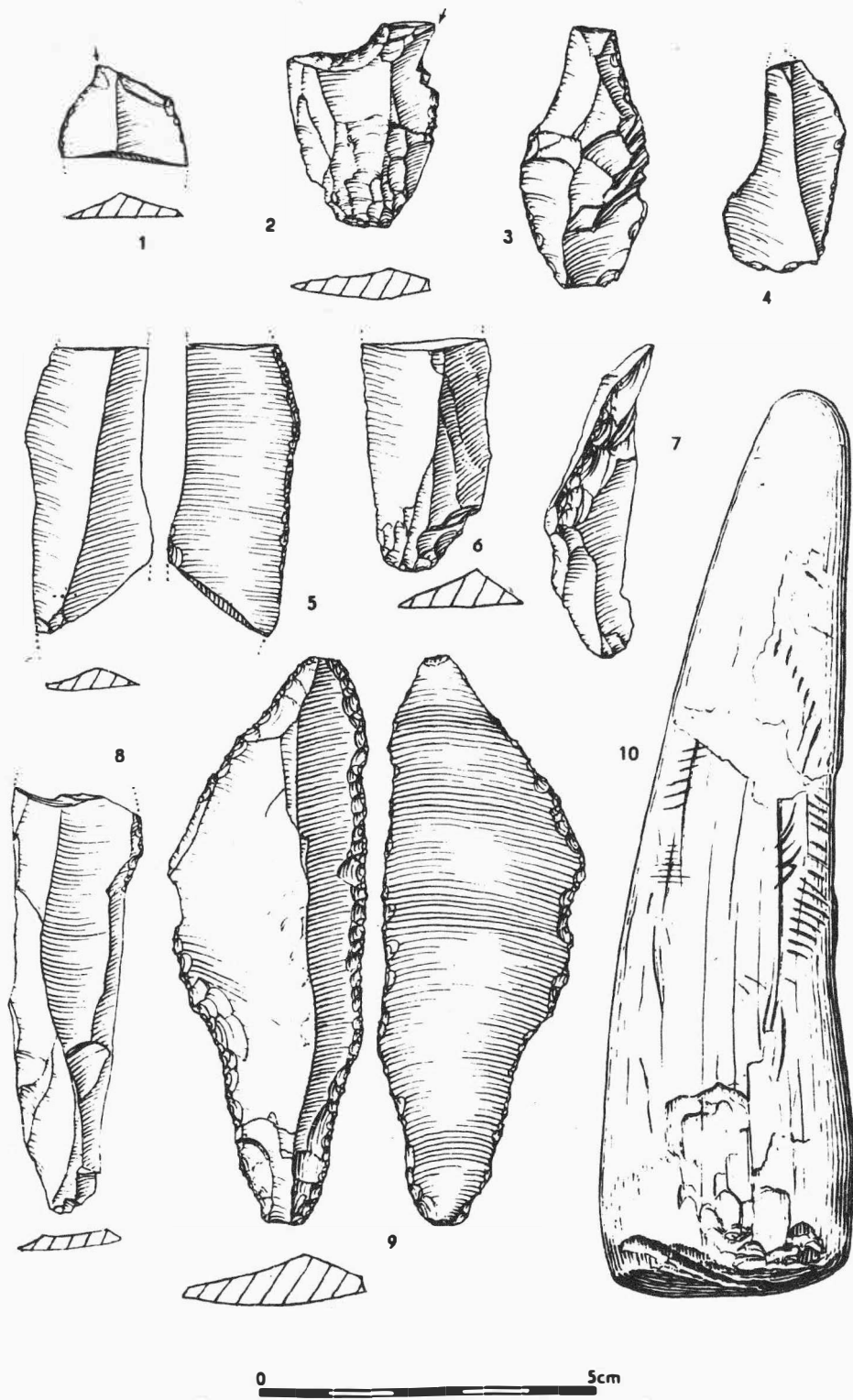

0 m 1

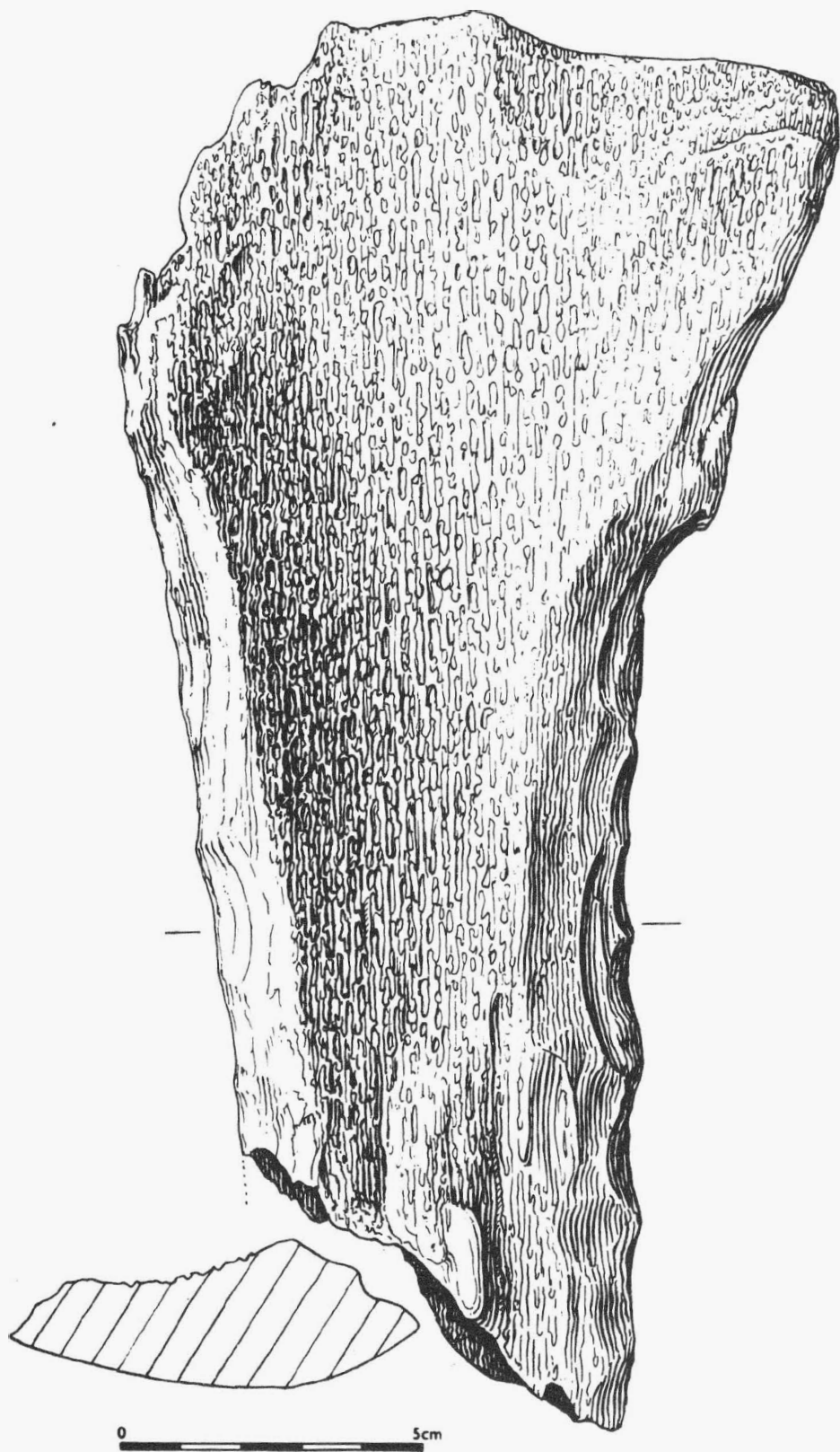

Obr. 1

Přerov-Předmostí /okr. Přerov/. Púdorys základové rýhy bloku č. 2 se zbytky mladopaleolitické kulturní vrstvy a detail jihovýchodního nároží téhož odkryvu se skládkou mamutích kostí a s koncentrací kamenné industrie. 1 - poruchy a rozrušené plochy, 2 - uhlíky, 3-rozsah dílny kamenné industrie, 4 - kosti. -Grundriß der Grundmauerinne von Block Nr. 2 mit Überresten einer jungpaläolithischen Kulturschicht und Detail der südöstlichen Ecke derselben Abdeckung mit einer Anhäufung von Mammutknochen und mit einer Konzentration an Steinindustrie. 1 - Störungen und gestörte Flächen, 2-Holzkohlepartikel, 3 - Umfang der Werkstätte für Steinindustrie, 4 - Knochen. Kresba - Zeichnung: B. Klíma.

Obr. 2
 Přerov-Předmostí /okr. Přerov/. Mladopaleolitické kamenné nástroje a zdobný drtič ze hrotu mamutího klu. - Jungpaläolithische Steingeräte und verzierter Reiber aus einem Mammutstoßzahn. Kresba - Zeichnung: B. Klíma.

Obr. 3

Přerov-Předmostí /okr. Přerov/. Zlomek kyje ze silné mamutí kosti.- Bruchstück einer Keule aus einem starken Mammutknochen. Kresba - Zeichnung: B. Klíma.

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně